

Wyznaczniki rodzajowe dramatu

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń zna: cechy rodzajowe dramatu.

b) Umiejętności

Uczeń potrafi: odnajdywać cechy rodzajowe w konkretnych utworach dramatycznych.

2. Metoda i forma pracy

Elementy wykładu, praca w grupach.

3. Środki dydaktyczne

1. Gałczyński K.I., *Poranek mickiewiczowski*.
2. Głowiński M., Kostkiewiczowa T., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., *Podręczny słownik terminów literackich*, Wydawnictwo Open, Warszawa 1994.
3. Gombrowicz W., *Iwona, księżniczka Burgunda*.
4. Molière, *Skapiec*.
5. Różewicz T., *Kartoteka*.
6. Zapolska G., *Moralność pani Dulskiej*.

4. Przebieg lekcji

1. Uświadomienie celów lekcji.
2. Podzielenie klasy na 5 grup.
3. Każda z grup otrzymuje zestaw tabel zbierających informację o rodzaju literackim [Załącznik 1](#) i *Podręczny słownik terminów literackich* oraz fragmenty tekstów (bądź całe utwory) do opracowania. [Załącznik 2](#)
4. Praca w grupach — udowodnienie, że tekst należy do rodzaju literackiego, odnalezienie cech rodzajowych.
5. Prezentacja wyników pracy grup.
6. Dyskusja podsumowująca o doświadczeniach literackich uczniów.

5. Bibliografia

1. Gałczyński K.I., *Poranek mickiewiczowski*.

2. Głowiński M., Kostkiewiczowa T., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., *Podręczny słownik terminów literackich*, Wydawnictwo Open, Warszawa 1994.
3. *Język polski w tabelach*, red. Mizerski W., Wydawnictwo Adamantan, Warszawa 2000.
4. Gombrowicz W., *Iwona, księżniczka Burgunda*.
5. Molière, *Skapiec*.
6. Różewicz T., *Kartoteka*.
7. Zapolska G., *Moralność pani Dulskiej*.

6. Załączniki

a) Złącznik 1

Porównywane zagadnienie	Dramat
Składnik dominujący	ukazanie akcji przez dialog występujących postaci
	podmiot dramatyczny
	ważna
	* podmiot jest dyskretny, bezosobowy
Podmiot literacki	* wypowiada się w didaskaliach, informując o miejscu zdarzeń, imionach oraz zachowaniu postaci, wyznacza co kto mówi
	* wyraża się też poprzez czyny i słowa bohaterów, przedstawiane bezpośrednio w procesie ich stawania się
	wypowiedź zazwyczaj bezosobowo
Konstrukcje stylistyczne	sytuacja sytuacja rozmowy (dialog wynikający ze stosunków między występującymi postaciami lub monolog kierowany do widzów)
	funkcja dominuje funkcja poznawcza
	* jest w pełni autonomiczny
	* stanowi zespół aktualnych działań bohaterów
	* odbiorca staje się bezpośrednim świadkiem rozgrywających się wypadków
Świat przedstawiony	rola fabuły, akcji podstawowa (budowana z dialogów postaci utworu)
	czas jeden porządek czasowy : występuje tylko czas teraźniejszy ; dokonują się w nim wszystkie prezentowane w dramacie działania składające się na akcję
Podstawowa forma przekazu	dialog lub monolog występujących postaci (w formie mowy niezależnej cytowanej przez podmiot dramatyczny)
Rola sztuki słowa	ważna
Kontakt odbiorcy z dziełem	zazwyczaj pośredni (obejrzenie konkretyzacji: widowiska teatralnego)
Wybrane gatunki	tragedia, komedia, misterium, kabaret

b) Załącznik 2

Gałczyński K.I., *Poranek mickiewiczowski*
Gombrowicz W., *Iwona, księżniczka Burgunda*
Molier, *Skapiec*
Różewicz T., *Kartoteka*
Zapolska G., *Moralność pani Dulskiej*

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

Lekcja powiązana tematycznie i treściowo z dwoma innymi dotyczącymi pozostałych rodzajów literackich.